

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Ivstitia Et Ivre Libri Decem, Reuerendi P. F. Dominici
Soto, Segobiensis, Ord. Præd. Theologi præclariss.**

Soto, Domingo de

Venetiis, 1608

4 Vtrumne institutio Episcopalis dignitatibus sit de iure Diuino.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38878

Ad secū
dū arg.

hoc solutum restat eius argumentum. Ad secundum autem de Pontifice maximo pariter negatur, dignitatis specie cæteris sibi subditis antecellere. Sed quantum ad iurisdictionis vniuersalitatē, iura omnia illi primatum perhibent. Nam quantum ad dignitatem, etiam episcopus Host. ipsum consecrare consuevit. Neque quidpiam spirituale est ad corporis Christi cōsecrationem relatum, quod Papa efficere potest, quod non queat etiam simplex episcopus quantum ad suam spectat dignitatem nisi sit ratione iurisdictionis ab ipso Papa cohibitus. Itaque habet se inter episcopos Summus Pontifex (quantum ad dignitatem episcopalem) sicut Petrus inter Apostolos, quorum, quatenus ecclesiam representabant, caput erat, tamen si quatenus erant Apostoli, essent pares, ut canon. in supra citato habetur, dist. 2. Neque vero quatenus episcopi ordinati ab ipso fuerunt, sed a Christo constituti. Præminent ergo episcopi sacerdotibus altiori dignitatis genere, Papa vero episcopis in eodem genere, sed tamen quatenus Christi vicarius, omnium est caput, vnde illi singulariter prius dictum est. Tibi dabo clauēs regni cælorum, Mat. 16. licet postea Joan. 6. omnibus dante sint, eique peculiariter dictum est. Pasce oues meas, licet in ipso cunctis sit episcopus dictum, qui per ipsum erant ratione iurisdictionis in orbem distribuendi. Decuit enim maxime, ut Christus suā potestatem vni committeret capiti, ut vna Christiana politia imaginem regni spiritualis patris se ferret, quæ omnium est politiarum optima.

ARTICVLVS IIII.

Utrum institutio episcopalis dignitatis sit de iure diuino.

Primū
arg.

POST hæc tandem ut hæc tota quæstio absolueretur. Queritur, utrum episcopi sint iure diuino instituti. Apparet enim aliter res habere. Primum quia præter Apostolos neminem legitur Christus instituisse episcopum, sed Apostoli ipsi sua auctoritate illos instituebant, ut patet de Timotheo & Tito, quos Paul. constituit, ergo pariter episcopi non debent censeri iure di-

uino creati, sed a Papa iure positio, penes quem diximus summam iurisdictionem ecclesie esse. Secundo, id confirmatur factō ipso Christi, Petrum sibi substituētis. Ipsi enim singulariter iussit, dicens. Pasce oues meas. Ac si dixisset, Tibi summam rei huius concedo, tu ipse pro tuo arbitratu de illa dispone, ergo episcoporum institutio non Christi, sed Petri est, eiusque successoris. Vnde vox illa ipsius in 1. eius canon. ca. 5. Pascite, qui in vobis est, gregem, non diuina, sed humana, nempe Petri præceptio apparet. In contrarium est illud. Pauli Act. 20. Attendite vobis & vniuerso gregi, in quo vos Spiritus sanctus posuit episcopos, regere ecclesiam Dei, quam acquisiuit sanguine suo.

Constitutum quidem supra reliquimus dignitatem episcopalem ab Apostolorum seculo a sacerdotio dignitate & muneribus fuisse secretam. Desideratur autem quam maxime ad rei præsentis elucidationē, nosse quo fuerit iure instituta. Nam cum Papa sit episcopus eligere, vim eius institutio Id quod ad persuadendam ipsorum resistentiam rati referunt scire, ut inde sint præcipua argumenta petenda. Et qui cauillari elude reque rationes petunt, quibus saluberrimum illud ac diuinum resistentie ius fulcitur, non alio se protegunt, aeneoclypeo, quam quod aiunt non a Deo immediate, sed a pontifice episcopos fieri. Sic n. quidā coartauit sese in defensionem, ut ipse arbitratu est, episcoporum, videlicet ut eos a iure diuino resistenti diliberaret, ut q. 3. fufius luculentiusq; patebit. Quemadmodum enim inquit episcopus iure diuino residere tenetur, cum nullus a Deo immediate fiat episcopus, sed a Pontifice? Ipsius enim est diuidere dioceces & particularia omnia, & imponere curam. Multaque alia id genus subdit quæ illic amplius differemus. Hic ergo more nostro duæ sunt conclusiones asserendæ & irroboraandæ, ut pote quæ basis futuræ sunt ac fundamentum illius disputationis. Duobus enim modis comminisci quis potest episcopatus particularis nempe summo inferiores, non esse de iure diuino. Vno quod dignitas ipsa non fuerit a Deo ipso instituta, veluti sunt sacramenta, sed a Papa, ut est quadragesimalis abstinentia, particularis cuncte obseruatio festorum & annualis confessio. Altero vero, quod eorum electio quæ per

Secūdu.

Paulus.

Cathari
nifunda
mētum
ad inf
ciēdam
residen
tiam.

Prima concludio. pontifice sit, non sit diuina, hoc est de iure diuino, quorum utrunque est aperte falsum. Sit ergo prior conclusio: Episcopalis ordo, hoc est gradus & dignitas, institutio prorsus diuina est, quum Christus ore suo proprio fecit, hec iam satis in superioribus est demonstrata. Christus enim ipse Apostolos elegit, cui muneris annexa est episcopalis dignitas, putas Christianum gregem pascendi. Illam autem dignitatem, prater spiritum propheticum quo illos imbuit, non in tempus instituit, sed vt perpetuo in ecclesia perduraret, ergo episcopalis dignitas & gradus qualis tunc in ecclesia per seuerat, ipsissima est Christi institutio. Posterior quidem promissa nemini in dubiu venire potest, quandoquidem Christus ecclesiam fundauit perpetuo duraturam, perpetuoque passu gubernationisque adminiculo indigentem, cui adeo in singulis prouincijs fides morumque norma perpetuo esset elucidanda. Non ergo in tempus sed in perpetuum hanc instituit dignitatem.

Ratio altera. Huc secundo accedit testimonium Paulinum ad Eph. 4. Et ipse dedit quosdam Apostolos, quosdam autem Prophetas, alios vero Euangelistas, alios autem Pastores & doctores, ad contumnationem sanctorum in opus ministerij, in aedificationem corporis Christi, donec occurramus omnes in unitatem fidei, & agnitionis filij Dei. Pastorum autem nomine episcopi potissimum, vt dictum est, censentur, ergo illi necessarii sunt in aedificationem corporis Christi, atque adeo a Christo instituti sunt, vt quantum Ecclesia, tantum essent duraturi. Tertio. Sacerdotium Euangelicum prestantius est Mosaico, plusque adeo necessarium, illud autem in pontificem & sacerdotes diuisum pro toto legis tempore diuinitus institutum est, ergo & nostru sacerdotium, in quo episcopi sacerdotibus preferuntur, a Christo est viq; ad finem mundi institutum. Id quod Paul. ad Hebr. contestatur dicens, Translato sacerdotio, necesse est vt & legis translatio fiat. Nisi quod cum sub illa lege vnus duntaxat populus vnaque tantum synagoga degeret, vno prae se opus erat pontifice, ecclesiae vero Evangelicae in totum orbem late parenti quam plurimis. Id etiam quarto ratione patet, Christus fuit solus ecclesiae fundator. Vbi enim ait Paulus, fundamentum neminem posse aliud ponere quam

quo positum est, quod est Christus Iesus, non solum personarum designat, verum & eius leges & politiam. Vnde ad Petrum ipse ait, Super hanc petram aedificabo ecclesiam meam. Ad fundationem autem ecclesiae non solum necesse erat fidem sperandarum rerum, quo ceu in scopum tendendum nobis erat, docere & leges illuc ducentes condere, verum & magistratos instituire, quie ecclesiam secundum eandem leges gubernarent. Qui quidem non alij sunt quam episcopi, qui secundum verbum Augusti. pro patribus Apostolis nati sunt nobis filij, ergo episcopalis functio institutio Christi est, alias non satis firmiter fundasset ecclesiam. Quinto, Sacramenta & quae illis necessaria sunt. Christus ipse per se instituit, ac perinde sacramentorum ministros quare ipse sacerdotes ordinauit, Episcopi autem soli proprio nomine habent quaedam sacramenta administrare. nempe ordines & confirmationem. Haud ergo dubium est vllum, quin Christus non solum Papatum, verum & dignitatem episcopalem, quae latissime ad omnes Antistes patet, instituit. Sexto: Dignitas episcopalis, vt in praecedentibus monstratum reliquimus, eiusdem generis est in omnibus episcopis, nam sola iurisdictionis laetudine inter se distant, ergo quatenus Papa & reliquis episcopis communis est, eodem auctore Christo instituta est. Septimo, Episcopalis dignitas inter charismata numeratur, quibus Christus sponfam suam ecclesiam donauit. De quibus nimirum ait Paul. 1. ad Corint. 12. Diuisiones gratiarum sunt, idem autem spiritus, & diuisiones ministracionum sunt, idem autem Dominus, & diuisiones operum sunt, idem vero Deus, qui operatur omnia in omnibus. Ergo episcopalis dignitas donum Dei est per ipsum ecclesiae donatum, secundum verbum Paul. 1. ad Thimo. 4. Noli negligere gratiam quae in te est, quae data est per prophetiam, cum impositione manuum presbyterij. Postremo denique id confirmatur. Cum Papa episcopum eligit aut confirmat, non magis, instituit episcopalem dignitatem, quam instituit Papalis, dum ipse eligitur, sed sola persona ad eandem dignitatem applicatur. Accedit tum demum & Pius Papa, qui canon. oues sexto quaestio. 1. contestatur hac veritatem, dicens, quod episcopos Deus

Soto
de iure
Legibus
Dicit
13

Quarta ratio. fundator. Vbi enim ait Paulus, fundamentum neminem posse aliud ponere quam

quo positum est, quod est Christus Iesus, non solum personarum designat, verum & eius leges & politiam. Vnde ad Petrum ipse ait, Super hanc petram aedificabo ecclesiam meam. Ad fundationem autem ecclesiae non solum necesse erat fidem sperandarum rerum, quo ceu in scopum tendendum nobis erat, docere & leges illuc ducentes condere, verum & magistratos instituire, quie ecclesiam secundum eandem leges gubernarent. Qui quidem non alij sunt quam episcopi, qui secundum verbum Augusti. pro patribus Apostolis nati sunt nobis filij, ergo episcopalis functio institutio Christi est, alias non satis firmiter fundasset ecclesiam. Quinto, Sacramenta & quae illis necessaria sunt. Christus ipse per se instituit, ac perinde sacramentorum ministros quare ipse sacerdotes ordinauit, Episcopi autem soli proprio nomine habent quaedam sacramenta administrare. nempe ordines & confirmationem. Haud ergo dubium est vllum, quin Christus non solum Papatum, verum & dignitatem episcopalem, quae latissime ad omnes Antistes patet, instituit. Sexto: Dignitas episcopalis, vt in praecedentibus monstratum reliquimus, eiusdem generis est in omnibus episcopis, nam sola iurisdictionis laetudine inter se distant, ergo quatenus Papa & reliquis episcopis communis est, eodem auctore Christo instituta est. Septimo, Episcopalis dignitas inter charismata numeratur, quibus Christus sponfam suam ecclesiam donauit. De quibus nimirum ait Paul. 1. ad Corint. 12. Diuisiones gratiarum sunt, idem autem spiritus, & diuisiones ministracionum sunt, idem autem Dominus, & diuisiones operum sunt, idem vero Deus, qui operatur omnia in omnibus. Ergo episcopalis dignitas donum Dei est per ipsum ecclesiae donatum, secundum verbum Paul. 1. ad Thimo. 4. Noli negligere gratiam quae in te est, quae data est per prophetiam, cum impositione manuum presbyterij. Postremo denique id confirmatur. Cum Papa episcopum eligit aut confirmat, non magis, instituit episcopalem dignitatem, quam instituit Papalis, dum ipse eligitur, sed sola persona ad eandem dignitatem applicatur. Accedit tum demum & Pius Papa, qui canon. oues sexto quaestio. 1. contestatur hac veritatem, dicens, quod episcopos Deus

Quarta

Septima ratio

Potest

Deus sibi oculos elegit. est ergo certo certius, & si sic de his que sunt hinc loqui liceret, luce evidenti, Christum instituisse dignitatem episcopalem, que modo in ecclesia viget. Equis enim credat tam insigniam magistratum in arbitrio Papæ potuisse, ut ipse illum crearet? Et ita omnes Theologi tenent in 4. dist. 24. omnesque iuris canonici interpretes, qui idiplum confessissimum habent. Quæ utique ratione Paulus non hominis ministros, sed Dei prorsus Apostolos, ac perinde eius successores episcopos, ac de mum sacerdotes, existimandos docet. Sic enim, inquit, nos existimet homo, ut ministros Christi & dispensatores mysteriorum Dei, Cum Papa episcopos creat aut episcopi sacerdotes ordinant, nihil aliud faciunt quàm ceu Christi ministri, Dei mysteria dispensare. Hanc ergo conclusionem tam multis duximus asserendam, non quod vllus de illa dubitare credendus sit, sed ut per illam falsitas a peritius innotescat assertionis illorum, quos supra citauimus, in quibus est Catharinus, qui aiunt episcopales functiones, eorumque obligationes ad referendum ob id esse de iure duntaxat pontificio, quod Papa est, qui illos eligit applicatque ad suas singulorum ecclesias. Cuius contraria impræsentiarum asseritur talis conclusio, Episcoporum electio, atque adeo obligatio ad sua exercenda munera, est de iure diuino. At vero sunt qui hanc conclusionem, quamuis veram, non satis ex suis principijs deducunt, quorum est Torrensis ille, alioqui non poenitendus auctor, quem supra libr. 8. citauimus qui quidem plus interunt, quam veritas permittat. Exillimant inquam ob id eiusmodi episcoporum electiones esse de iure diuino, quod fiunt a Papa, quatenus est ecclesie minister. Quæ profecto causâ ad colligendum non satis est firma, neque exemplum quod subdunt talem habet in vniuersum efficaciam. Aiunt enim quod sicut baptizatio, quia fit a ministro Dei eius ipsius nomine, est de iure diuino, sic electio episcopi, quam fecit Papa. Sed posent qui contrarium defendunt, hoc pacto rationem hanc debilitare. Christus Pâpæ & Concilio non modo administrationem commisit eorum quæ ipse instituerat, verum & facultatem tradidit nouas condendi leges & titus. Quare obseruatio quadra

gesimæ festorumque multorum iure sunt positiui iuris, nempe pontificij. Et idem merito censerit solet de consecrationibus Ecclesiarum, altarisque ornamentorum. Quocirca nulla est collectio hæc, si in vniuersum fiat. Pontifex quasi Dei minister hoc aut illud facit, ergo est de iure diuino, nisi antecedenti adhibeas illa facere tanquam institutionem ipsius Dei, vel quam Apostolis ipse explicuit, ut ecclesie verbo tenus traderent. Quocirca ceu fundamentum huius posterioris conclusionis priorem antecicimus. Est autem prius nostra nobis explicanda conclusio. Episcoporum enim electiones esse de iure diuino, bifariam intelligitur. Vno modo in genere, quod singulis ecclesijs secundum ecclesiasticam diuisionem sui applicentur episcopi. Alio modo, quod hic Petrus aut Paulus huic aut illi. Et quidem in hoc secundo sensu notum est, hanc huius personæ electionem non esse de iure diuino eo pacto, quo electio Matthæ ac subinde Pauli, sicuti aliorum Apostolorum fuit a Deo facta, sed ex humano eligentium iudicio, aut Papæ. In priori ergo sensu intelligenda est conclusio veritas, quæ quidem facile ex precedenti sic colligitur. Deus Dei minister id quod ipse instituit ipsius iussu dispensat, actio est de iure diuino censenda, cum autem Papa episcopum confirmat & consecrat, alicuique attribuit ecclesie, id exequitur, quod Christus in genere instituit, quodque ei facere iussit, ergo id iuris diuini censendum est. Posterior quidē præmissa superiori conclusione satis est demonstrata. Prior vero in sacramentorum administratione perspicua fit. Baptizatio namque & sacramentalis absolutio & similia licet per ministros ecclesie immediate (ut isti loquuntur) fiat nihilominus ob id iuris diuini sunt, quod Christus illa instituit, eiusque nomine fieri sic ac dispensari iussit. Et hoc est, quod Pau. in priori ad Corinth. epistola ad monitum esse curauit, vbi illa sugillat diuers. symbola, Ego quidem sum Pauli, ego autem Apollo, &c. Nūquid Paulus crucifixus est pro vobis? aut in nomine Pauli baptizati estis? & infra cap. 3. Quid igitur est Apollo quod vero Paulus? ministri eius cui credidistis, & vnicuique sicut Dominus dedit. Ego plantaui, Appollo rigauit, sed Deus incrementum dedit. Deus ergo per ministros sacramentorum

Bifariam intelligi potest episcoporum electiones esse de iure diuino.

Probatio conclusio.

gratiam dispensat. Et pariter omnino de episcoporum electionibus censendum est, parique modo nos docuit Paulus loqui. Sic enim locis supra citatis ait. Christus posuit quosdam Apostolos, alios vero pastores & doctores &c. Et alibi, Attendite vniuerso regi, in quo vos posuit Spiritus sanctus. Et cum Exodi. 28. Deus Moysi iussit, dicens. Applica ad te Aaron & filios eius, vt sacerdotio fangantur mihi nuncquid proprie, ea quod per ministrum Dei illa facta fuerit applicatio, continuo fit consequens, non fuisse diuinam. Nonne & de episcopis quia Pontifice summo creantur, assertio vera est quod sint serui, quos Dominus constituit super familiam suam. Vnde de consecratoris verba. Ait enim inter alias benedictiones ad Deum loquens. Sit fidelis seruus & prudens, non quem ego aut Papa, sed quem constituas tu Domine super familiam tuam, vt det illi cibum in tempore opportuno, & exhibeat omnem hominem perfectum. Hæc est enim episcopalis functio, perfectionem tum docere, tum etiam periuadere. Seductorium ergo argumentum est. Electiones episcoporum distributionesque ecclesiarum per Pontificem fiunt, ergo id non est de iure diuino. Enimuero cum Christus permansurus nobiscum non esset in æternum, vt nos exteriori functione, vt dum inter mortales agebat, gubernaret, sed Spiritus sanctus quem nobis in hoc misit, vt prima mentis tantum motione ecclesiam assideret, fieri nequirit aliud, quam vt que Christus instituerat, ministris committeret, qui externo foro & iudicio nomine ipsius prohiberent. Vnde Paulus non simpliciter, sed per externam ceremoniam, nempe per manus impositionem Timotheum ac Titum ordinavit. Id quod commentariis super Isai. adnotauit Hieronymus, inquit ordinationem non tantum precibus, sed manus impositione perfici, ne vocis tacita imprecatio clericos ordinet nescientes. Adde, id quod isti aiunt, immediate eiusmodi electiones per pontificem fieri, æquiuocatione laborare. Immo vero secundum Philosophum li. 1. Posteriorū Analyticorum, illa causa dicitur immediata que est omnium prima, sicuti immediata principia sunt in qua vltima fit resolutio. Quare Deus est qui immediate huic finitudo facit electiones per suos mi-

nistros. Sed tamen esto causa secunda & effectum nihil mediat. Sicut dum quis baculo mouet lapidem, baculus dicitur immediate tangere lapidem, nam & hoc quod pacto permittitur inter philosophos, locutio, inæpta tamen est illatio. Quidquid Papa immediate faciat, continuo excludere a iure diuino, tunc scilicet quando Deus qui illud instituerit & fieri præcepit, & tuncquam primus auctor charismata potestatesque confert veluti episcopo, vbi venit qui eligitur, & consecratur, sed alia conuulsa est ratio ad explorandum sine id quod Papa facit de iure humano, nempe vt supra dicebam, sine institutio ecclesiastica per potestatem a Deo tradita nouas instituendi, tum leges, tum etiam ceremonias. Et quo tandem aduersarios de sua ipsorum confessione reuincamus, quaeritur. Cum episcopus ex Papæ commissione alium eligit & consecrat, vtrum illa electio & consecratio censetur Papæ an illius episcopi qui eius fungitur vicibus. Profecto non negabunt quin sit potius Papæ delegantis, quippe cuius auctoritate sit, quam delegati. Pari ergo modo dicendum quod cum Papa eligit, vel consecrat, illa electio est de iure diuino. Id quod postremo illo testimonio corroboratur. Nam si dignitas episcopi affectus esset Papæ posset qui dem cum illa priuare, vt potest cum eum deponit ecclesiastica spoliare iurisdictione. Et tamen quidquid Papæ post consecrationem attenter non potest dignitatem illam auferre, perinde ac si character esse sacramentalis. At forte non desit qui extra nos confessione hoc pacto conuincat. Quamuis electio in genere sui de iure diuino, nihilominus hæc que sit huius personæ, non sit nisi humano arbitratu, ergo hoc sufficit vt electiones simpliciter dicantur de iure positio. Id quod inde confirmatur quod sicut multi regnant, vt Deus per prophetam conqueritur & non per ipsum, ita Hiero. 23. lamentatur, quod pastores dilacerant gregem pasce sue, & in Evangelio quod intrant non per ostium, sed vt fures & latrones aliunde, qui ideo non Dei numine, sed humana voluntate eliguntur, atque adeo non diuino iure, sed humano. Ad hoc respon. aliud esse ius, aliud iuris usum. Ius enim est facultas, & preceptio facit id id quod Deus ipse instituit. Quod ideo diuino

Hieron.

Deus immediate facit episcoporum electiones.

Soto
de iure
Legibus
DII
13

num est. Visus autem est exercitium quod in facto consistit, & hoc relinquatur prudētia, & iudicio el gentium, & confirmantur. Quocirca potestas episcopalis, nisi fiat clare contra iura errante, vt pura quod irregularis non eligitur semper iure diuino confertur. Quod autem bonus vel malus eligatur, hoc dependet ex facto & vsu humano, ex quo procedere contra Dei voluntatem potest electio mala. Atque in hoc, de quo nos aduersarij decipi arbitrantur, ipsi falluntur. Censent inquam nos inde seduci quod ex eo quod Episcopatus est de iure diuino, elicimus electiones episcopales eodem fieri iure. Hæc autem non nostra est fallacia, sed sua, qua ex eo quod vsus iuris sit arbitrio & iudicio humano inferunt electiones esse de iure humano. Audiant quæso Leonem Pōtificem in sermone de assumptione sua. Dignatio inquit, cœlestis gratiæ gignit Antistitem. Et Ambrosius in Pastoralis, contra eos qui pretio ordines conferunt. Quis, inquit, dat gratiam episcopalem, Deus an homo? Et respondet, Sine dubio Deus, sed tamen per hominem dat Deus. Homo imponit manus, Deus largitur gratiam. Episcopus iniat ordinem, & Deus tribuit dignitatem. Si homo in ordine nihil amplius operatur, nisi seruitiā, quod ei creditur, cur Deo totum negatur, qui ipsum ordinem tibi largitur. Hæc ille Electio ergo iure diuino fit. Et ne de nomine disputare videamur, dicimus quod quidquid potestatis Papa eligens confert, iure diuino Deique nomine confert, atque adeo quidquid tunc ei præcipit, iure diuino præceptum est existimandum. Exempli gratia. Cum consecrator ait. Accipe euangelium, & prædica populo tibi commissio. Illi contra iurum nobis auctores vocem esse aiunt non Dei immediate, sed Papæ. Quare ordinatus, inquit, Episcopus arbitrio papæ id exequi tenetur, ut si papa voluerit, ne ille residat, aut si nõ curauerit vt episcopale munus recte exerceat ipsi papæ imputandum est, non autem episcopo. Atque in hoc puncto stat us litis consistit. Ecquis autem hoc ferat audire? Ecquis inquam, vilo modo ambigere queat, quia vox illa perinde habeat, ac si illam Christus proprio ore protulisset? quando quidem quod ipsissimus instituit, iussuque suo, ore sui organi profertur. Deum ergo id loquentem debet episcopus auscultare,

diuinoque subinde id iure sibi imperari. Nam retrocedamus paulo ante in consecratione. Cum ait consecrator. Accipe baculum pastoralis officij, vt in corrigendis vitijs piè seuias, iudicium siue ira teneas, &c. Quo nomine illa profertur? Nonne Dei? Nunquid non ipse est qui per suum ministrum illam cōfert potestatem & charismatis donum quod ipsa instituit? Vide quem admodum id planissime subiuncta precatio explanet, quæ ad Deum dicitur. Subdij namque qui consecrati. Creator & consecrator humani generis, dator gratiæ spiritalis, largitor æternæ salutis: Tu Domine emitte tuam benedictionem super hunc anulum, vt quicumque hoc sacrosanctæ fidei signo insignatus inceserit, in virtute cœlestis defensionis ad æternam si proficiat salutem. Et quasi iam Deus ad precationem annuerit. Accipe anulum fidei, scilicet signaculum, quatenus sponfam Dei, sanctam videlicet ecclesiam in temerata fide ornatus illibate custodias. Deus ergo est, cuius nomine fit electio & potestatis donatio. Id quod ex illo verbo Numer. vndecimo fit notius. Iussit enim Deus Moyse dicens Congrega mihi septuaginta viros de senibus Israel &c. & auferam de spiritu tuo tradamque eis vt sustentent te cum onus populi, & non tu sis ilis graueris. Reuera, illa instituto fuit diuina. Quod autem ait, Auferam de spiritu tuo non sic est audiendum, quod donum Moyse collatum currandum esset, sed quod de eodem spiritu quo illum donauerat, donaret etiā suis auxiliatoribus. Quare idem genus gratiæ confertur omnibus episcopis. Vnde consecrator, Propitiare, inquit, Dominū supplicationibus nostris, & inclinato super hunc famulum tuum cornu gratiæ sacerdotalis, benedictionis tuæ in eum infunde virtutem. Ex his ergo fit plane cōsequens, Episcopum non papæ, sed ipsissimo Deo si de suam obstringere. Quare facta electione, non papæ, sed ipsi redditurus est animarū rōnem sibi commissarum. Ecce in quo veritas ab eorum opinione quos hic redarguendos duximus distat, & quo quoniam præsentem percutere constituimus. Videlicet electionē, quæ fit a papa eatenus esse de iure diuino, vt eius vinculo ille qui personam induit episcopi, & residere teneat in sua ecclesia, & alia exhibere perscereque munera quæ suæ pastoralis dignitati incumbunt.

Atque

Atque adeo hinc sumendum nobis restat initium quaestionis tertiae de eorum residentia.

Ad primū arg. Ad primum igitur argumentum eorū quae in fronte quaestionis proposita sunt, responderetur, quod etsi neminem Christus legatur instituisse episcopum praeter Apostolos, ubi eos praedicatum misit, nam illi functioni episcopalis erat annexa, & singulariter Petrum sub pastoris nomine, tamē cum eandem auctoritatem, ut dictum est perpetuo permanfuram fundasset, eo ipso facto in Apostolis, & singulariter in Petro singulis futuris episcopis locutus est. Itaque quod Petro dixit: *Pasce oves meas*, cunctis qui per ipsum creandi essent episcopi dictum voluit, nempe ut eo ipso quod quisq. creatus esset, idem sibi datum diuinitus preceptum intelligeret.

Ad secundū arg. Ad secundum responderetur propterea singulariter dictū fuisse Petro, *pasce*, quod quantum ad iurisdictionis plenitudinem singulariter ipsum caput cōstituebat. Quo circa sicut illi peculiariter permissae sunt claves regni caelorum Matth. 16. quas postea Ioann. 9. cunctis dedit Apostolis, quin vero & Ioann. 20. cunctis suo gradu sacerdotibus in foro conscientiae, sic hoc quod ipsi dixit, *Pasce*, cunctis factus est. A d aliud autem verbum eiusdem Petri, *pasce* qui in vobis est gregem Domini, negamus Catholicae idemque firmissime vocem esse precipue Petri. Immo id nomine Dei admonuit. Quin vero mirari satis istos nequeo qui contrarium putant, videlicet vocem esse perinde a Petro prolatae ac si episcopus suis praeciperet subditis, aut praelatus monachis aliud quidpiam quod sua esset ordinatio, & praecipio. Cum planum sit ac perspicuum ceu diuinum organum esse locutum, perinde nimirum atque Paulum ubi aiebat. *Attendite vobis & vniuerso gregi in quo vos Spiritus sanctus posuit Consulto namque dixit, Pasce gregem Domini. Nam si oves sunt Domini, cuiusnam pastores nisi Domini, & cuius praecipto pascere tenentur, nisi Domini? Vnde Hieronym. ad Nepotianum, & refertur, distin. 9. cano. esto Petrus secundum domini praeciptum illud dixit se.*

QUESTIO II.

DE EPISCOPATU OPTANDO, in cundo, & conferendo.

S. Thom. 2. 2. quaest. 185.

ARTICVLVS I.

Verum liceat episcopatum appetere.

Onstituto ergo quidnam sit, quoque iure dignitas Episcopalis fuerit instituta sequitur secundum rerum ordinem de eius desiderio, optationeque & collatione sermone sub texere. Et ne D. Thom. honorem quem habemus detulimus, adimamus, nepe, ut ubi ipse loquitur eius interpretemur mentem, exponenda nobis est quaestio eius 185. 2. 2. Arguitur enim quod desiderare affectareque Episcopale munus, sit non modo licitum, verum & laudabile. Attenim primū omnium Paul. 1. ad Timot. 3. Qui episcopatum desiderat, bonum opus desiderat, desiderium autem boni operis, dignum est laude, ergo & Episcopatum optare. Secundo. Episcoporum status praestantior est & excellentior quam monachorum religio, monachatum autem expetere pietas est & religionis officium, ergo optatus erit ad Episcopatum anhelare. Tertio Prouer. 10. legitur. Qui abscondit frumenta, maledicetur in populis, benedictio autem super caput vendentium, ille autem qui vita & scientia pollet, atque adeo Episcopali muneri idoneus est videtur spiritualia frumenta abscondere, si se eidem muneri subducatur, cui si se subdat, eadem spiritualia frumenta salubriter dispensare potest, ergo idē munus retrahere vitio dādum est, optare vero laudi tribuendum. Quarto, Sanctorū exempla ceu documenta nobis ad imitandū proponuntur, secundum illud ad Ro. 12. Quaecumque scripta sunt, ad nostram doctrinam scripta sunt, legitur autem Isa. 6. eundem Prophetam ad munus se praedicatōnis obtulisse, ubi ait. Ecce ego mitto, ergo illud nulla reprehensione, immo praemio dignum est. In contrariū facit verbum illud Aug. 19. de Ciui. Dei. Locus superior sine quo populus regi non potest, et si admittit.